РОЗДІЛ IV КРИМІНАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА КРИМІНАЛІСТИКА. ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВА ДІЯЛЬНІСТЬ

УДК: 343.1

DOI: <https://doi.org/10.32366/2523-4269-2021-75-2-132-139>

Воробей Андрій Олегович,
заступник начальника сектору дізнання
(Маріупольське районне управління поліції
ГУНП в Донецькій області, м. Маріуполь)
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-6629-9699>

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВДОСКОНАЛЕННЯ СПРОЩЕНОГО ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ

У статті розглянуто проблемні питання досудового розслідування кримінальних проступків підрозділами дізнання Національної поліції України. Вказано на проблеми процесуального статусу керівника органу дізнання та напрями його вдосконалення. Проаналізовано неузгодженості чинного кримінального процесуального законодавства в частині накладення арешту на майно та правової регламентації проведення обшуку під час здійснення дізнання. Звернуто увагу на недоліки регламентації строків досудового розслідування кримінальних проступків. Запропоновано впровадження скороченого порядку дізнання з метою реалізації принципу економії в кримінальному процесі.

Ключові слова: *інститут кримінальних проступків; дізнання; спрощене досудове розслідування; керівник органу дізнання; арешт майна.*

Постановка проблеми. 01.07.2020 року набув чинності Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення досудового розслідування окремих категорій кримінальних правопорушень», яким уведено в дію інститут досудового розслідування кримінальних проступків. Незважаючи на очікувані зміни в кримінальному та кримінальному процесуальному законодавстві, науковцями і практичними працівниками було вказано на численні прогалини та неузгодженості цього закону [1]. Статистичні дані за 2020 рік свідчать, що підрозділами дізнання Національної поліції України розслідувалося близько половини всіх облікованих кримінальних правопорушень, середнє навантаження на одного штатного дізнавача Національної поліції України становило більше 100 кримінальних проваджень. Ефективність нововведення була досить низькою, оскільки за шість місяців 2020 року лише близько 7 відсотків від загальної кількості кримінальних проваджень, які знаходилися у провадженні органів дізнання Національної поліції України, спрямовувалися для розгляду до суду. Таким чином, практика застосування кримінального процесуального

законодавства України показала суттєві недоліки вказаного закону, які виражені в неоднаковому застосуванні кримінальних процесуальних норм під час досудового розслідування у формі дізнання та неоднозначному тлумаченні цих норм суб'єктами кримінального провадження. Тому з'явилася необхідність дослідження проблемних питань, що виникають під час застосування правових норм, які регламентують досудове розслідування кримінальних проступків, та надання пропозицій щодо їх удосконалення.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Вивченню інституту спрощеного досудового розслідування присвячені роботи Ю. П. Аленіна, В. І. Божики, А. Ф. Волобуєва, І. В. Гловюка, Ю. М. Грошевого, К. П. Задоя, В. Т. Маляренка, В. О. Попелюшко, О. В. Сачко, О. Ю. Татарова, В. М. Трофименка, В. І. Фарінника, С. С. Чернявського та інших. Проте у працях указаних учених не досліджувалися питання правового статусу керівника органу дізнання з урахуванням змін до чинного законодавства, не аналізувалися процесуальні питання строків та порядку проведення окремих слідчих дій, не розглядалися питання тимчасово вилученого майна під час дізнання. На сьогодні в науці кримінального процесу немає пропозицій щодо можливості запровадження до чинного законодавства скороченої процедури проведення дізнання та взагалі можливості диференціації форм дізнання.

Метою статті є виділення проблемних питань, які виникають під час досудового розслідування кримінальних проступків у діяльності підрозділів дізнання Національної поліції України, які до цього часу не були досліджені, та надання пропозицій щодо вдосконалення чинного кримінального процесуального законодавства в цій частині.

Виклад основного матеріалу. Ефективність виконання завдань кримінального судочинства перебуває у прямій залежності від належної правової регламентації діяльності суб'єктів кримінального провадження. Упровадження інституту досудового розслідування кримінальних проступків узгоджується з низкою концептуальних документів, зокрема Рекомендацією № 6 R (87) 18 Комітету міністрів Ради Європи державам-членам щодо спрощення кримінального правосуддя та Концепцією реформування кримінальної юстиції в Україні, схваленої рішенням Ради національної безпеки і оборони України від 15.02.2008 і затвердженої Указом Президента України № 311/2008 від 08.04.2008 [2; 3]. Зміни до чинного законодавства в частині правового регулювання досудового розслідування кримінальних проступків повинні відбуватися з урахуванням не тільки вказаних документів, а й також напрацювань науки кримінального процесу та потреб практики. Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення досудового розслідування окремих категорій кримінальних правопорушень» Кримінальний процесуальний кодекс України (далі – КПК України) доповнено п. 7-1 ч. 1 ст. 3 КПК України, відповідно до якого керівником органу дізнання є начальник підрозділу дізнання органу Національної поліції, органу безпеки, органу, що здійснює контроль за додержанням податкового законодавства, органу Державного бюро розслідувань, а в разі відсутності підрозділу дізнання – керівник органу досудового розслідування [4]. Порівнюючи зміст поняття «керівник органу досудового розслідування», яке встановлено п. 8 ч. 1 ст. 3 КПК України, з визначенням «керівник органу дізнання», можна зробити висновок, що законодавець не відносить осіб, які займають посади заступників керівників органів дізнання, до керівників у розумінні п. 7-1 ч. 1 ст. 3 КПК України, що є процесуальною проблемою, оскільки в більшості підрозділів дізнання Національної поліції України у штаті передбачено посади заступників. У зв'язку з цим виникає логічне запитання: чи є особи, які займають посади заступників начальників підрозділів дізнання, суб'єктами кримінального процесу? На практиці заступники начальників підрозділів дізнання користуються повноваженнями, затвердженими ст. 39¹ КПК України, однак не виключено, що суди під час розгляду кримінальних проваджень, які розслідували дізнавачі на підставі доручень заступників начальника підрозділу дізнання, мають законні підстави визнати докази, отримані на підставі такого доручення, недопустимими, оскільки законодавцем не визначено повноваження вказаного суб'єкта кримінального процесу. Слід зазначити, що програмне забезпечення Єдиного реєстру досудових розслідувань (далі – ЄРДР) дає можливість посадовим особам, що

займають посаду заступників начальника дізнання, призначати дізнавачів, які будуть здійснювати досудове розслідування кримінальних проступків, що, у свою чергу, не узгоджується з вимогами чинного кримінального процесуального законодавства. Беззаперечно, така прогалина повинна бути усунена законодавцем. Убачається доцільним п. 7-1 ч. 1 ст. 3 КПК України доповнити положенням, відповідно до якого під керівником органу дізнання потрібно розуміти не тільки начальника підрозділу, а і його заступника. Інше зауваження стосується змісту терміна «керівник органу дізнання», тому що до керівників дізнання законодавцем віднесено посадових осіб органів безпеки. Така позиція виглядає сумнівною, оскільки до підслідності Служби безпеки України взагалі не віднесено жодного складу кримінального проступку та, як наслідок, органи дізнання у вказаному правоохоронному органі взагалі не створювалися. Відповідно до ч. 3 ст. 38 КПК України дізнання здійснюють підрозділи дізнання або уповноважені особи інших підрозділів: органів Національної поліції; органів безпеки; органів, що здійснюють контроль за додержанням податкового законодавства; органів Державного бюро розслідувань; Національного антикорупційного бюро України (далі – НАБУ). Згідно з ч. 5 ст. 216 КПК України до підслідності НАБУ належать кримінальні проступки, передбачені ч. 1 ст. 366² Кримінального кодексу України (далі – КК України) та ст. 366³ КК України, тому варто доповнити визначення «керівник органу дізнання» положенням про те, що до керівників органу дізнання відносяться начальник та заступник начальника підрозділів дізнання НАБУ. Зважаючи на викладене вище, пропонуємо таке тлумачення терміна «керівник органу дізнання»: начальник підрозділу дізнання органу Національної поліції, органу, що здійснює контроль за додержанням податкового законодавства, підрозділу Державного бюро розслідувань, підрозділу Національного антикорупційного бюро та його заступники, які діють у межах своїх повноважень, а в разі відсутності підрозділу дізнання – керівник органу досудового слідства.

Аналіз ст. 39¹ КПК України, у якій визначено повноваження керівника органу дізнання, дає можливість виокремити певні проблемні питання. Так, необхідно звернути увагу на те, що законодавцем не надано повноважень керівнику дізнання визначати групу дізнавачів за кримінальним провадженням, на відміну від керівника органу досудового розслідування, який такими повноваженнями наділений. Зазначимо, що програмне забезпечення ЄРДР надає можливість керівникам підрозділів дізнання призначати за кримінальним провадженням групу дізнавачів, крім того, за певними категоріями кримінальних проступків, які мають певні складнощі в розслідуванні та вимагають проведення великого обсягу слідчих дій у короткі терміни, здійснення розслідування групою дізнавачів буде сприяти ефективному та швидкому розслідуванню. Без внесення відповідних змін до КПК України здійснення дізнання групою дізнавачів є незаконним, а суди мають усі підстави визнавати докази, отримані під час проведення слідчих дій групою дізнавачів, недопустимими, оскільки керівник підрозділу дізнання, призначаючи групу дізнавачів, виходить за межі наданих йому процесуальних повноважень. З огляду на зміст положень ч. 2 ст. 39¹ КПК України керівник органу дізнання, на відміну від керівника органу досудового розслідування, не має повноважень здійснювати досудове розслідування, користуючись повноваженнями дізнавача. Така позиція законодавця є суперечливою, тому що, по-перше, сам законодавець відносить керівника органу дізнання до сторони обвинувачення, не наділяючи при цьому правом проводити слідчі дії, по-друге, на посаду керівників дізнання, як правило, призначаються досвідчені працівники, які мають досвід слідчої роботи, а отже, на нашу думку, останні мають право та повинні здійснювати розслідування найбільш резонансних та складних кримінальних проваджень.

Аналіз судової практики щодо накладення арешту на майно, яке вилучене під час здійснення досудового розслідування у формі дізнання, вказує на неоднаковість застосування судами правової норми, передбаченої ст. 298³ КПК України. Наприклад, ухвалою слідчого судді Київського районного суду м. Одеси від 30.12.2020 року заявнику відмовлено в клопотанні щодо повернення автомобіля, що був вилучений у межах кримінального провадження за ст. 290 КК України та визнаний речовим доказом, тому що, на думку слідчого судді, ч. 1 ст. 298³ КПК України не передбачено обов'язку сторони обвинувачення

звертатися до слідчого судді з клопотанням про арешт стосовно майна, яке було тимчасово вилучене в результаті дізнання щодо кримінального проступку та якщо таке майно визнано речовим доказом [5]. Аналогічна точка зору висловлена в ухвалі слідчого судді Глобинського районного суду Полтавської області від 06.01.2021 року, відповідно до якої слідчий суддя дійшов висновку, що накладення арешту на майно, що визнане речовим доказом під час дізнання, нормами КПК не передбачено [6]. Протилежна позиція висловлена в ухвалі Богуславського районного суду Київської області від 06.11.2020 року, згідно з якою слідчим суддею накладено арешт на майно, що було предметом посягання за ч. 1 ст. 190 КК України на підставі вимог ст.ст. 170–173 КПК України [7]. Аналіз положень ст. 298³ КПК України дає можливість стверджувати, що законодавець дійсно не вимагає від сторони обвинувачення звертатися до слідчого судді з клопотанням про арешт речових доказів у вигляді речей і документів, що є знаряддям та/або засобом учинення кримінального проступку чи безпосереднім предметом посягання. Така позиція законодавця насамперед обумовлюється спрощеною формою досудового розслідування кримінальних проступків та принципом процесуальної економії. Однак, зважаючи на зміст ст. 98 КПК України, поняття речових доказів є ширшим та включає в себе не тільки речі та документи, передбачені ст. 298³ КПК України, а й матеріальні об'єкти, які зберегли на собі його сліди або містять інші відомості, що можуть бути використані як доказ факту чи обставин, які встановлюються під час кримінального провадження, а також гроші, цінності та інші речі, набуті кримінально протиправним шляхом або отримані юридичною особою внаслідок учинення кримінального правопорушення. Відповідно до п. 5 ч. 1 ст. 169 КПК України тимчасово вилучене майно в кримінальному провадженні щодо кримінального проступку повертається особі, у якої було вилучене на підставі вироку суду. Вважаємо, що вказане положення закону не відповідає принципу недоторканності права власності, який закріплений ст. 16 КПК України та відповідно до якого позбавлення або обмеження права власності під час кримінального провадження здійснюється лише на підставі вмотивованого судового рішення, ухваленого в порядку, передбаченому КПК України. Отже, чинна редакція правових норм, передбачених ст.ст. 169, 298³ КПК України, надає право під час здійснення дізнання стороні обвинувачення тимчасово вилучати будь-які речі, які відповідають критеріям тимчасово вилученого майна, визначених ч. 2 ст. 167 КПК України, та утримувати таке майно до винесення вироку суду. На нашу думку, вказана позиція законодавця може та буде призводити до зловживань правоохоронних органів, оскільки надає можливість стороні обвинувачення утримувати вилучене майно необмежений проміжок часу. Слушно зазначити, що не всі кримінальні провадження щодо кримінальних проступків розслідуються в найкоротші терміни. Наприклад, кримінальні провадження щодо кримінальних проступків так званої економічної спрямованості можуть розслідуватися роками та лише деякі з них закінчуються судовим вироком. Оскільки розслідування кримінальних проступків у формі дізнання здійснюється у спрощеній формі, все ж правильним, вважаємо, є звільнення сторони обвинувачення від обов'язку звертатися до слідчого судді з клопотанням про накладення арешту на майно в судовому порядку з метою збереження речових доказів. Проте з метою недопущення зловживань правоохоронних органів своїм правом, на нашу думку, у главі 25 КПК України необхідно передбачити право осіб, у яких таке майно вилучено чи яким таке майно належить, звертатися до суду з клопотанням про перевірку обґрунтованості вилучення та зберігання речових доказів стороною обвинувачення та вимагати передачі на зберігання їм таких речових доказів.

Науковцями неодноразово наголошувалося на проблемних питаннях регламентації строків досудового розслідування кримінальних проступків [1, с. 42–44; 8; 9]. На наше переконання, максимальний строк досудового розслідування у формі дізнання, передбачений ст. 219 КПК України та який становить один місяць з моменту повідомлення особі про підозру, хоч і відповідає принципу процесуальної економії, проте в кримінальних провадженнях, за якими необхідно призначити та виконати амбулаторну судово-психіатричну експертизу підозрюваного або стаціонарну судово-психіатричну експертизу, цього строку недостатньо через необхідність проведення підготовчих процесуальних дій, зокрема таких, як тимчасовий

доступ до медичних документів підозрюваного. У разі відмови підозрюваного від участі у проведенні такої експертизи дізнавач буде змушений звертатися з клопотанням про примусове залучення такої особи до слідчого судді, що також вимагає затрати певного часу. Подібні судові експертизи проводяться у строки до 30 діб, у зв'язку з чим вважаємо правильною думку, що найбільш оптимальним законодавчо встановленим строком у цьому разі буде строк два місяці з моменту повідомлення особі про підозру в учиненні кримінального проступку, як і у випадку досудового розслідування злочинів.

У ході застосування правових норм, передбачених ст.ст. 234–236 КПК України, якими регулюється порядок отримання дозволу та порядок проведення обшуку під час дізнання, правозастосовна практика також є суперечливою. З одного боку, вказані норми надають дозвіл звертатися до суду з клопотанням на проведення обшуку тільки слідчому за погодженням з прокурором або прокурору, а також дають можливість реалізації ухвали суду щодо проведення обшуку тільки слідчому або прокурору. Проте відповідно до приписів ст. 40¹ КПК України дізнавач під час здійснення дізнання наділяється повноваженнями слідчого та має право звертатися за погодженням із прокурором до слідчого судді з клопотаннями проведення слідчих (розшукових) дій, негласних слідчих (розшукових) дій. Слідчі судді, розглядаючи клопотання дізнавачів щодо надання дозволу на проведення обшуку, в одних випадках відмовляють у їх задоволенні з тієї причини, що ст. 234 КПК України прямо не передбачено право дізнавача звертатися з таким клопотанням, в інших – задовольняють, зважаючи на приписи ст. 40¹ КПК України.

Автор як практичний працівник може зазначити, що досудове розслідування кримінальних проступків за своєю суттю є не спрощеним, а прискореним досудовим розслідуванням. Така позиція пояснюється тим, що під час проведення дізнання дізнавачі Національної поліції України, керуючись принципом законності, повинні провести необхідні слідчі та процесуальні дії, щоб з'ясувати всі обставини кримінального правопорушення та ті, що становлять предмет доказування. Водночас строки з моменту повідомлення особі про підозру є скороченими та ставлять сторону обвинувачення у досить жорсткі межі для швидшого прийняття остаточного рішення. Варто погодитися з твердженням В. М. Трофименка, який вважає, що аналіз установленої чинним кримінальним процесуальним законодавством процесуальної форми провадження щодо кримінальних проступків є диференціацією за матеріальним (кримінально-правовим) критерієм і поєднує прискорену процедуру досудового розслідування (дізнання) та спрощену форму судового провадження в суді першої інстанції. На думку науковця, дізнання не може характеризуватися як спрощений порядок, оскільки, на відміну від сумарної процедури, що може бути під час судового провадження щодо кримінальних проступків, не передбачає істотних змін процесуальної форми та спрощення процесуального механізму гарантування прав і законних інтересів учасників кримінального провадження [10, с. 340]. Порядок спрощеного досудового розслідування кримінальних правопорушень затверджений кримінальними процесуальними законодавствами Латвії, Естонії, Республіки Казахстан, Російської Федерації, Киргизії, Швейцарії, Франції, Німеччини, США, Великобританії та інших держав [11, с. 30–36]. Законодавство деяких з цих країн передбачає кримінально-процесуальне заохочення для осіб, які визнають провину в учиненні кримінального правопорушення, відшкодували завдану шкоду, не оспорюють установлені фактичні обставини справи та заявили клопотання про спрощений розгляд, у вигляді призначення покарання значно меншого від верхньої межі покарання, що передбачено санкцією статті за вчинене кримінальне правопорушення. На наше переконання, дослідження можливості запровадження в українському кримінальному процесуальному законодавстві скороченої процедури проведення дізнання за очевидними кримінальними проступками (без проведення повного комплексу слідчих та процесуальних дій) щодо осіб, які беззаперечно визнають вину в учиненні кримінального проступку, поряд зі спрощеним судовим розглядом обвинувального акта з подальшим призначенням покарання, яке є нижчим від верхньої межі покарання, встановленого санкцією відповідної статті КК України, є на сьогодні актуальним. Наявна в Україні процесуальна форма розслідування

кримінальних проступків передбачає необхідність проведення всього комплексу слідчих та процесуальних дій у скорочені строки навіть за очевидними кримінальними правопорушеннями, коли підозрюваний беззаперечно визнає вину та відшкодував завдану шкоду, а це, враховуючи значну завантаженість підрозділів дізнання, має негативні наслідки. Упровадження скороченого порядку проведення дізнання можливе лише за чітко визначеним колом кримінальних проступків, законодавством мають бути затверджені гарантії забезпечення прав підозрюваних від зловживань правоохоронних органів та критерії, за яких скорочена форма дізнання є неможливою. Вважаємо, що в українському кримінальному процесуальному законодавстві може бути встановлено принаймні два порядки розслідування кримінальних проступків: загальний та скорочений. Дослідження можливості впровадження скороченого порядку дізнання має практичне значення та є актуальним напрямом для подальшого вивчення.

Висновки. На підставі проведеного дослідження було вказано на деякі проблемні питання, що виникають під час застосування правових норм, якими регулюється досудове розслідування у формі дізнання, та запропоновано шляхи їх вирішення. Зазначено, що чинне кримінальне процесуальне законодавство в частині регламентації досудового розслідування кримінальних проступків потребує вдосконалення. Автором запропоновано впровадження скороченого порядку дізнання з метою реалізації принципу економії в кримінальному процесі.

Список використаних джерел

1. Актуальні питання теорії та практики досудового розслідування кримінальних проступків : матеріали міжвідом. наук.-практ. круглого столу (Київ, 14 листоп. 2019 р.) / редкол.: В. В. Черней, С. Д. Гусарев, С. С. Чернявський та ін. Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2019. 197 с.
2. Стосовно спрощення кримінального правосуддя : рекомендації № 6 R (87) 18 Комітету міністрів Ради Європи державам-членам. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_339 (дата звернення: 28.02.2021).
3. Концепції реформування кримінальної юстиції в Україні, схваленої рішенням Ради національної безпеки і оборони України від 15.02.2008 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/311/2008> (дата звернення: 28.02.2021).
4. Кримінальний процесуальний кодекс України станом на 13.03.2020 р. № 4651-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17> (дата звернення: 28.02.2021).
5. Ухвала Київського районного суду м. Одеси від 30.12.2020 № 947/24345/20. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/93958591> (дата звернення: 28.02.2021).
6. Ухвала Глобинського районного суду Полтавської області від 06.01.2021 № 527/1892/20. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/94025530> (дата звернення: 28.02.2021).
7. Ухвала Богуславського районного суду Київської області від 06.11.2020 № 358/1321/20. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/92686759> (дата звернення: 28.02.2021).
8. Кунтій А. І. Аспекти строку провадження дізнання в кримінальних провадженнях проти статеві свободи та статеві недоторканості дітей. *Актуальні проблеми досудового розслідування та судового розгляду злочинів проти статеві свободи та статеві недоторканості дітей, шляхи їх вирішення* : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 19 черв. 2020 р.) / редкол.: В. В. Черней, С. Д. Гусарев, С. С. Чернявський, В. В. Корольчук. Київ: Нац. акад. внутр. справ, 2020. С. 136–138.
9. Кузубова Т. О. Законодавчі та прикладні проблемні питання строків проведення дізнання. *Процесуальне та криміналістичне забезпечення досудового розслідування* : тези доповідей учасників науково-практичного семінару (30 жовтня 2020 року) / упор. А. Я. Хитра. Львів : ЛьвДУВС, 2020. С. 60–63.
10. Трофименко В. М. Теоретичні та правові основи диференціації кримінального процесу України : дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.09. Харків, 2017. 437 с.

11. Хавронюк М. І. Кримінальні проступки : науково-практичний коментар статей Кримінального кодексу України. Київ : ВД «Дакор», 2020. 266 с.

References

1. Aktualni pytannia teorii ta praktyky dosudovoho rozsliduvannia kryminalnykh prostupkiv [Pressing questions of theory and practice of pre-trial investigation of criminal misconducts] : materialy mizhvidom. nauk.-prakt. kruhloho stolu. Kyiv : Nats. akad. vnutr. sprav, 2019. 197 s. [in Ukrainian].
2. Stosovno sproshchennia kryminalnoho pravosuddia : rekomendatsii № 6 R (87) 18 Komitetu ministriv Rady Yevropy derzhavam-chlenam [In relation to simplification of criminal justice]. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_339 (data zvernennia: 28.02.2021) [in Ukrainian].
3. Kontseptsii reformuvannia kryminalnoi yustyttsii v Ukraini, skhvalenoi rishenniam Rady natsionalnoi bezpeky i oborony Ukrainy vid 15.02.2008 r. [Conceptions of reformation of criminal justice are in Ukraine]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/311/2008> (data zvernennia: 28.02.2021) [in Ukrainian].
4. Kryminalnyi protsesualnyi kodeks Ukrainy stanom na 13.03.2020 r. № 4651-6 [Criminal Procedure Code of Ukraine]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17> (data zvernennia: 28.02.2021) [in Ukrainian].
5. Ukhvala Kyivskoho raionnoho sudu m. Odesy vid 30.12.2020 № 947/24345/20 [Decision of the Kyiv District Court of Odessa of 30.12.2020 № 947/24345/20]. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/93958591> (data zvernennia: 28.02.2021) [in Ukrainian].
6. Ukhvala Hlobynskoho raionnoho sudu Poltavskoi oblasti vid 06.01.2021 № 527/1892/20 [The decision of the Globinsky district court of the Poltava region from 06.01.2021 № 527/1892/20]. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/94025530> (data zvernennia: 28.02.2021) [in Ukrainian].
7. Ukhvala Bohuslavskoho raionnoho sudu Kyivskoi oblasti vid 06.11.2020 № 358/1321/20 [The decision of the Boguslav district court of the Kyiv region from 06.11.2020 № 358/1321/20]. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/92686759> (data zvernennia: 28.02.2021) [in Ukrainian].
8. Kuntii, A. I. (2020) Aspekty stroku provadzhennia diznannia v kryminalnykh provadzhenniakh proty statevoi svobody ta statevoi nedotorkanosti ditei [Aspects of term of realization of inquest are in criminal realizations against sexual freedom and sexual inviolability of children]. Kyiv: Nats. akad. vnutr. sprav. S. 136–138 [in Ukrainian].
9. Kuzubova, T. O. (2020) Zakonodavchi ta prykladni problemni pytannia strokiv provedennia diznannia [Legislative and applied problem questions of terms of realization of inquest]. Lviv: LvDUVS. S. 60–63 [in Ukrainian].
10. Trofymenko, V. M. (2017) Teoretychni ta pravovi osnovy dyferentsiatsii kryminalnoho protsesu Ukrainy [Theoretical and legal bases of differentiation of criminal process of Ukraine] : dys. ... d-ra yuryd. nauk : 12.00.09. Kharkiv. 437 s. [in Ukrainian].
11. Khavroniuk, M. I. (2020) Kryminalni prostupky : nauково-praktychnyi komentar statei Kryminalnoho kodeksu Ukrainy [Criminal misconducts : research and practice comment of the articles of the Criminal code of Ukraine]. Kyiv: VD «Dakor». 266 s. [in Ukrainian].

Vorobey Andriy,

Deputy head of division of inquest

(Mariupol district police department Main Department
of the National Police in Donetsk region, Mariupol)

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-6629-9699>

ISSUES AND PROSPECTS FOR IMPROVEMENT IN SIMPLIFYING THE PRE-TRIAL INVESTIGATION

The article deals with the problematic issues of pre-trial investigation of criminal offenses, under investigation by the units of the National Police of Ukraine, have not been studied in the scientific literature. The author of the article points out the problems of the legal status of a head of an inquest body, the author's definition of this term is given and proposed changes to the current criminal procedural legislation, which should eliminate legal gaps. Considered the inconsistencies of the current criminal procedural legislation in terms of regulating the order of attachment for seizure of the property during the pre-trial investigation of criminal offenses. Analyzed judicial practice on this issue and proposed changes to legislation according to the needs of practice. The drawbacks are noted in establishing the terms of pre-trial investigation of criminal offenses, which are caused by the need to conduct psychiatric and other forensic examinations, it is proposed to provide in the Criminal Procedure Code of Ukraine for an inquiry period of 2 months from the moment a person is informed of suspicion. The author's specified legal inconsistencies in the issue of regulating the conduct of a search during an inquiry, it is indicated that there is a need to standardize Articles 234–236 of the Criminal Procedure Code. Due to fact that the activities of the inquest bodies of the National Police of Ukraine are noticeably inefficient, it is proposed to introduce a shortened inquiry procedure in order to implement the principle of economy in the criminal process and saving resources used during the pre-trial investigation. The current procedural form of criminal investigation in Ukraine provides for the need to conduct a full range of investigative and procedural actions in a short time, even for obvious criminal offenses, when the suspect unequivocally pleads guilty and compensates for the damage, which has negative consequences. The introduction of an abbreviated procedure for inquiry is possible only for a clearly defined range of criminal offenses, the legislation must approve guarantees to ensure the rights of suspects from law enforcement abuses and the criteria under which an abbreviated form of inquiry is impossible. The study of the possibility of implementing an abbreviated order of inquiry is of practical importance and is an important area for further study.

Key words: *institute of criminal offenses; inquiries; simplified pre-trial investigation; a head of an inquest body; seizure of a property.*

Надіслано до редколегії 05.03.2021
Рекомендовано до публікації 12.03.2021